

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування

Кафедра державного управління, документознавства
та інформаційної діяльності

06-14-116М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних завдань
та самостійної роботи
з навчальної дисципліни

«Публічне управління соціальним розвитком»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня за освітньо-професійною програмою «Публічне
управління та адміністрування» спеціальності
281 «Публічне управління та адміністрування»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано
Науково-методичною радою
з якості ННІЕМ
протокол № 2
від 27.01.2021 р.

Рівне – 2021

Методичні вказівки до практичних завдань та виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Публічне управління соціальним розвитком» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання [Електронне видання] / Дробко Е. В. – Рівне : НУВГП, 2021. – 47 с.

Укладач: Дробко Е. В., к.держ.упр., доцент, доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності.

Схвалено на засіданні кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності.
Протокол № 6 від «26» січня 2021 р.

Схвалено рішенням групи забезпечення
Протокол № 1 від «26» січня 2021 р.

Відповідальний за випуск: Тихончук Л. Х., д.держ.упр., в.о. завідувача кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності

Керівник групи забезпечення
спеціальності
д.держ.упр.

Тихончук Л. Х.

© Дробко Е. В., 2021
© НУВГП, 2021

ЗМІСТ

1. Мета і завдання вивчення дисципліни.....	4
2. Тематика практичних занять	6
Тема 1. Сутність, зміст та складові соціального розвитку	6
Тема 2. Основні чинники соціального та гуманітарного розвитку суспільства	10
Тема 3. Соціальна політика та її роль в упорядкуванні процесів соціального розвитку	11
Тема 4. Суб'єкти, принципи, механізми й інструменти соціальної політики та її інституційне забезпечення	13
Тема 5. Соціальна політика у сфері розвитку соціальних відносин ..	15
Тема 6. Державна політика у сфері праці	17
Тема 7. Державна політика у сфері соціального захисту	19
Тема 8. Удосконалення публічного управління соціальним розвитком	22
3. Тематика самостійної роботи.....	25
4. Тестова програма.....	34
5. Список рекомендованої літератури.....	43

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

На сучасному етапі розвитку українського суспільства особливо важливе значення має створення умов для стабільного соціального та гуманітарного розвитку України, соціального та духовного прогресу країни. Трансформаційні перетворення в соціальній та гуманітарній сферах життєдіяльності українського суспільства, спрямовані на утвердження в них загальнолюдських цінностей - добробуту, соціальної справедливості, здоров'я, соціальної мобільності, зрілих світоглядно-ціннісних орієнтацій, сучасної освіти, розвиненої науки, духовної культури, тощо мають бути системними та послідовними. Зазначене зумовлює важливість засвоєння системи знань про закономірності соціального та гуманітарного розвитку взагалі та особливості процесів у цих важливих сферах суспільного життя в Україні.

Дисципліна «Публічне управління соціальним розвитком» розрахована на студентів, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» підготовки бакалаврів зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Мета курсу «Публічне управління соціальним розвитком» – формування у студентів фундаментальних знань з теорії та практики соціальним розвитком, а також відповідних професійних компетенцій, які забезпечують формування підходів до ефективного управління ними.

Основним завданням навчальної дисципліни «Публічне управління соціальним розвитком» є вивчення теоретичних положень та оволодіння відповідним інструментарієм щодо використання сучасних механізмів публічного управління соціальним розвитком держави в цілому, громадянського суспільства, які б дозволили посилити взаємну відповідальність усіх суб'єктів суспільного життя, створити умови для стійкого стабільного розвитку держави і суспільства.

Відповідно до освітньо-професійної програми, з навчальної дисципліни «Публічне управління соціальним розвитком» **студенти повинні знати:**

- зміст, задачі та структуру курсу;
- суть основних термінів, категорій та понять;

- сутність, складові, цілі, принципи, особливості публічного управління процесами соціального розвитку;
- основні цілі управління соціальним розвитком;
- ключові чинники соціального та гуманітарного розвитку суспільства;
- нормативно-правове забезпечення публічного управління соціальним розвитком;
- поняття та складові соціальної сфери суспільства, які зумовлюють соціальний розвиток;
- сутність, основні напрями, пріоритети та моделі соціальної політики в державі;
- основні механізми та базові інструменти соціальної політики;
- методи публічного управління соціальним розвитком;
- систему інституційного забезпечення здійснення соціальної політики та її основні елементи;

вміти:

- розробляти підходи до удосконалення системи публічного управління соціальним розвитком;
- здійснювати моніторинг системи соціального розвитку;
- оцінювати ефективність діючих механізмів публічного управління соціальним розвитком;
- досліджувати основні напрями реформування соціальної сфери в Україні.

2. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ

Практичне заняття № 1

Тема 1. Сутність, зміст та складові соціального розвитку.

1. Поняття соціального розвитку, його сутність та зміст.
2. Складові соціального розвитку.
3. Цілі соціального розвитку, засоби та методи їх досягнення.
4. "Декларація соціального процесу і соціального розвитку", проголошена резолюцією Генеральної Асамблеї ООН.
5. Особливості публічного управління процесами соціального розвитку.
6. Управління гуманітарним розвитком.

Мета: дати визначення поняття «соціальний розвиток», «публічне управління соціальним розвитком», сформулювати сутність і зміст цих понять, дослідити особливості публічного управління процесами соціального розвитку.

Норма часу: 5 год.

Питання для обговорення:

1. Дайте визначте поняття «соціальний розвиток».
2. В чому полягає сутність поняття «соціальний розвиток».
3. Розкрийте зміст поняття «соціальний розвиток» у широкому розумінні.
4. Розкрийте зміст поняття «соціальний розвиток» у вузькому розумінні.
5. Сформулюйте основні складові компоненти соціального розвитку.
6. Чому соціальні чинники так потужно впливають на економічну діяльність підприємств, установ, організацій?
7. В чому полягають головні особливості публічного управління процесами соціального і гуманітарного розвитку?

Список використаних джерел та літератури

1. Управління соціальним та гуманітарним розвитком: курс лекцій. / Укладачі: С. М. Домбровська, В. П. Садковий. Харків : НУЦЗУ, 2018. 189 с.
2. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. / авт. кол. : В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, П. К. Ситник та ін. ; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського : у 2 ч. Київ : НАДУ, 2009. Ч. 1. 456 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/c0afe580-b121-474f-ad6a-59ac6bf73778.pdf.
3. Мельничук Л. М. Модернізація державного управління соціальним розвитком регіонів в умовах децентралізації : дис. ... д-ра держ. упр. : 25.00.02. Київ : Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України, 2019. 517 с. URL: http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/dis_mel-nychuk.pdf.
4. Скуратівський В. А., Палій О. М., Лібанова Е. М. Соціальна політика (2-ге вид. допов. та переробл.) : навч. посіб. Київ : Вид-во УАДУ, 2003. 364 с.
5. Семігіна Т. В. Словник із соціальної політики. Київ : Видавн. дім "Києво-Могилян. акад.", 2005. 256 с.
6. Соціальна держава: український вибір : монографія / В. А. Гошовська, Л. І. Ільчук, Н. П. Баранова та ін. ; за заг. ред. : В. А. Гошовської, Л. І. Ільчука ; Центр перспектив. соц. дослідж. Київ : ЦПСД, 2007. 335 с.
7. Петрое О. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної соціальної політики : монографія. Київ : Центр учбов. л-ри, 2008. 152 с.
8. Мельничук Л. М. Інституційне забезпечення державного управління соціальним розвитком регіонів України: проблеми та перспективи вирішення. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2016. № 9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2016_9_6.
9. Мельничук Л. М. Планування соціального розвитку регіонів України в системі державного управління соціальними процесами. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 10. С. 82-87. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2017_10_18.
10. Гуцан Т. Г. Умови проживання як складова рівня життя населення та шляхи їх покращення в Україні. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди: «Економіка». 2013. Вип. 13. С. 27–38.

11. Лібанова Е., Курило І. Демографічний прогноз: що очікувати українцям до 2050 року? Урядовий кур'єр. 2012. 31 січня. С. 2–3.
12. Лібанова Е. Критичний ріст до 51%: демограф розповіла про вплив карантину на бідність в Україні. URL: <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20210201-krytychnyj-rist-do-51-demograf-rozpovila-pro-vplyv-karantynu-na-bidnist-v-ukrayini/>.
13. Скуратівський В. А. Гуманітарні, соціальні та економічні пріоритети інноваційного розвитку України. Вісник НАДУ. 2003. №2.
14. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>. (дата звернення: 25.01.2021).
15. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. Офіційний вісник України. 2016. № 3. С. 28. Ст. 149.
16. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. № 2493-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 33. Ст. 175.
17. Про політичні партії в Україні : Закон України від 05.12.2001 р. No 2365-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text> (дата звернення: 25.01.2021).
18. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012р. No4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text> (дата звернення: 25.01.2021).
19. Про молодіжні та дитячі громадські організації : Закон України від 01.12.1998 р. No281-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-14#Text> (дата звернення: 25.01.2021).
20. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності : Закон України від 15.09.1999 р. No1045-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14#Text> (дата звернення: 25.01.2021).
21. Про професійних творчих працівників та творчі спілки : Закон України від 07.10.1997 р. No554/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/554/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 25.01.2021).
22. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності : Закон України від 22.06.2012 р. No5026-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5026-17#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

23. Про волонтерську діяльність : Закон України від 19.04.2011 р. No 3236-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

24. Про соціальний діалог в Україні : Закон України від 23.12.2010 р. No2862-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

25. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 03.03.1998 р. No137/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

26. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

27. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>. (дата звернення: 25.01.2021).

28. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>. (дата звернення: 25.01.2021).

29. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>. (дата звернення: 25.01.2021).

30. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту : Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12>. (дата звернення: 25.01.2021).

31. Про державну допомогу сім'ям з дітьми : Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12>. (дата звернення: 25.01.2021).

32. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України від 01.06.2000 р. № 1768-14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>. (дата звернення: 25.01.2021).

33. Про зайнятість населення : Закон України від 05.07.2012 р. № 5067-17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>. (дата звернення: 25.01.2021).

34. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 р. № 875-12. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12>. (дата звернення: 25.01.2021).

35. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>. (дата звернення: 25.01.2021).

36. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої) : Закон України від 14.09.2006 р. № 137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/137-16>. (дата звернення: 25.01.2021).

Практичне заняття № 2

Тема 2. Основні чинники соціального та гуманітарного розвитку суспільства.

1. Об'єктивні та суб'єктивні чинники економічного і соціального розвитку.
2. Взаємозв'язок процесів соціального і гуманітарного розвитку та інших видів суспільного розвитку.
3. Вплив економічних відносин на соціальний розвиток.
4. Політичні чинники соціального розвитку. .
5. Соціальна сфера суспільства та соціальний розвиток.
6. Духовні визначники соціального розвитку.

Мета: Ознайомити студентів із об'єктивними та суб'єктивними чинниками економічного і соціального розвитку держави, акцентуючи увагу на політичних, соціальних, духовних (релігійних) чинниках.

Норма часу: 3 год.

Питання для обговорення:

1. У чому полягає сутність взаємозв'язку процесів соціального і гуманітарного розвитку та інших видів суспільного розвитку?
2. Які основні складові економічних відносин вирішальним чином впливають на соціальний і гуманітарний розвиток?
3. Назвіть основні політичні чинники соціального і гуманітарного розвитку суспільства.
4. Перерахуйте основні складові соціальної сфери, які зумовлюють соціальний розвиток.
5. Охарактеризуйте духовні детермінанти соціального і гуманітарного розвитку.

Список використаних джерел та літератури

1. Управління соціальним та гуманітарним розвитком: курс лекцій. / Укладачі: С. М. Домбровська, В. П. Садковий. Харків : НУЦЗУ, 2018. 189 с.
2. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. / [авт. кол. : В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, П. К. Ситник та ін.] ; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського : у 2 ч. Київ : НАДУ, 2009. Ч. 1. 456 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/c0afe580-b121-474f-ad6a-59ac6bf73778.pdf.
3. Мельничук Л. М. Модернізація державного управління соціальним розвитком регіонів в умовах децентралізації : дис. ... д-ра держ. упр. : 25.00.02. Київ : Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України, 2019. 517 с. URL: http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/dis_mel-nychuk.pdf.
4. Скуратівський В. А., Палій О. М., Лібанова Е. М. Соціальна політика (2-ге вид. допов. та переробл.) : навч. посіб. Київ : Вид-во УАДУ, 2003. 364 с.
5. Семигіна Т. В. Словник із соціальної політики. Київ : Видавн. дім "Києво-Могилян. акад.", 2005. 256 с.
6. Соціальна держава: український вибір : монографія / В. А. Гошовська, Л. І. Ільчук, Н. П. Баранова та ін. ; за заг. ред. : В. А. Гошовської, Л. І. Ільчука ; Центр перспектив. соц. дослідж. Київ : ЦПСД, 2007. 335 с.
7. Петрое О. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної соціальної політики : монографія. Київ : Центр учбов. л-ри, 2008. 152 с.

Практичне заняття № 3

Тема 3. Соціальна політика та її роль в упорядкуванні процесів соціального розвитку.

1. Поняття та сутність соціальної політики.
2. Соціальна політика як засіб реалізації процесів суспільного буття, зокрема соціального і гуманітарного розвитку.
3. Мета та завдання соціальної політики.
4. Умови реалізації соціальної політики.
5. Основні напрями та пріоритети соціальної політики.
6. Принципи реалізації соціальної політики.

7. Моделі соціальної політики.
8. Роль соціальної справедливості в розбудові соціальної держави.
9. Соціальна держава: ідея та основні особливості.

Мета: З'ясувати сутність поняття «соціальна політика», розкрити його мету, завдання, умови реалізації, основні напрями, пріоритети та принципи реалізації. Розкрити моделі соціальної політики і показати, в чому полягає суть соціальної держави.

Норма часу: 3 год.

Питання для обговорення:

1. Дайте визначення соціальної політики.
2. Яка мета соціальної політики?
3. Охарактеризуйте суб'єкт та об'єкт соціальної політики.
4. У чому полягає сутність соціальної справедливості? Які види соціальної справедливості виокремлюються?
5. Обґрунтуйте значення соціальної політики у досягненні соціальної справедливості, солідарності та безпеки.
6. Які особливості реалізації соціальної політики в країнах з перехідною економікою?
7. У чому полягає особлива роль соціальної політики для формування соціальної держави?
8. Розкрийте основні напрями та функції соціальної політики.
9. Назвіть пріоритетні напрямки реалізації соціальної політики за сучасних умов.

Список використаних джерел та літератури

1. Управління соціальним та гуманітарним розвитком: курс лекцій. / Укладачі: С. М. Домбровська, В. П. Садковий. Харків : НУЦЗУ, 2018. 189 с.
2. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. / [авт. кол. : В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, П. К. Ситник та ін.] ; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського : у 2 ч. Київ : НАДУ, 2009. Ч. 1. 456 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/c0afe580-b121-474f-ad6a-59ac6bf73778.pdf.

3. Мельничук Л. М. Модернізація державного управління соціальним розвитком регіонів в умовах децентралізації : дис. ... д-ра держ. упр. : 25.00.02. Київ : Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України, 2019. 517 с. URL: http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/dis_mel-nychuk.pdf.

4. Скуратівський В. А., Палій О. М., Лібанова Е. М. Соціальна політика (2-ге вид. допов. та переробл.) : навч. посіб. Київ : Вид-во УАДУ, 2003. 364 с.

5. Семигіна Т. В. Словник із соціальної політики. Київ : Видавн. дім "Киево-Могилян. акад.", 2005. 256 с.

6. Соціальна держава: український вибір : монографія / В. А. Гошовська, Л. І. Ільчук, Н. П. Баранова та ін. ; за заг. ред. : В. А. Гошовської, Л. І. Ільчука ; Центр перспектив. соц. дослідж. Київ : ЦПСД, 2007. 335 с.

7. Петроє О. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної соціальної політики : монографія. Київ : Центр учбов. л-ри, 2008. 152 с.

Практичне заняття № 4

Тема 4. Суб'єкти, принципи, механізми й інструменти соціальної політики та її інституційне забезпечення.

1. Суб'єкти, принципи, механізми та інструменти соціальної політики.
2. Інституційне забезпечення соціальної політики.
3. Місце та роль людини як суб'єкта соціальної політики.
4. Держава та політичні партії в системі суб'єктів соціальної політики.
5. Громадські організації як суб'єкти соціальної політики.
6. Механізми та інструменти соціальної політики в Україні і за кордоном.
7. Система інституційного забезпечення соціальної політики.

Мета: Розкрити принципи, механізми та інструменти соціальної політики. Показати місце та роль людини як суб'єкта соціальної політики.

Норма часу: 3 год.

Питання для обговорення:

1. У чому полягають основні пріоритети державної політики щодо створення умов для утвердження людиноцентриського характеру соціальної політики?
2. Розкрийте основні пріоритети діяльності держави як суб'єкта соціальної політики.
3. У чому полягають особливості та пріоритети діяльності політичних партій як суб'єктів соціальної політики?
4. Дайте характеристику механізмам та інструментам соціальної політики (європейський та зарубіжний досвід).
5. У чому полягає підвищення ролі громадських організацій в системі суб'єктів соціальної політики в Україні (використання зарубіжного досвіду)
6. Розкрийте систему інституційного забезпечення соціальної політики в Україні та світі.
7. Проілюструйте систему інститутів громадянського суспільства у сфері реалізації соціальної політики.

Список використаних джерел та літератури

1. Управління соціальним та гуманітарним розвитком: курс лекцій. / Укладачі: С. М. Домбровська, В. П. Садковий. Харків : НУЦЗУ, 2018. 189 с.
2. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. / [авт. кол. : В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, П. К. Ситник та ін.] ; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського : у 2 ч. Київ : НАДУ, 2009. Ч. 1. 456 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/c0afe580-b121-474f-ad6a-59ac6bf73778.pdf.
3. Мельничук Л. М. Модернізація державного управління соціальним розвитком регіонів в умовах децентралізації : дис. ... д-ра держ. упр. : 25.00.02. Київ : Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України, 2019. 517 с. URL: http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/dis_mel-nychuk.pdf.
4. Скуратівський В. А., Палій О. М., Лібанова Е. М. Соціальна політика (2-ге вид. допов. та переробл.) : навч. посіб. Київ : Вид-во УАДУ, 2003. 364 с.
5. Семигіна Т. В. Словник із соціальної політики. Київ : Видавн. дім "Києво-Могилян. акад.", 2005. 256 с.

6. Соціальна держава: український вибір : монографія / В. А. Гошовська, Л. І. Ільчук, Н. П. Баранова та ін. ; за заг. ред. : В. А. Гошовської, Л. І. Ільчука ; Центр перспектив. соц. дослідж. Київ : ЦПСД, 2007. 335 с.

7. Петроє О. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної соціальної політики : монографія. Київ : Центр учбов. л-ри, 2008. 152 с.

8. Про політичні партії в Україні : Закон України від 05.12.2001 р. No 2365-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

9. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012р. No4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

10. Про молодіжні та дитячі громадські організації : Закон України від 01.12.1998 р. No281-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-14#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

11. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 03.03.1998 р. No137/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

Практичне заняття № 5

Тема 5. Соціальна політика у сфері розвитку соціальних відносин

1. Соціальна політика у сфері розвитку соціально-класових відносин .

2. Соціально-трудові відносини як об'єкт соціальної політики.

3. Соціальна політика як чинник розвитку шлюбно-сімейних відносин.

4. Особливості соціальної політики щодо розвитку демографічної ситуації в країні. Пріоритети соціальної політики у цих сферах.

Мета: Розкрити суть соціально-трудових відносини як об'єкт соціальної політики, показати особливості соціальної політики щодо розвитку шлюбно-сімейних відносин та демографічної ситуації в країні.

Норма часу: 3 год.

Питання для обговорення:

1. Розкрийте поняття класів та класових відносин у суспільстві.
2. Проаналізуйте соціально-класові відносини у сучасному українському суспільстві.
3. Проілюструйте роль середнього класу в суспільстві. Яке його значення для соціальної політики держави?
4. Назвіть основні пріоритети соціальної політики у сфері соціально-класових відносин.
5. Які основні елементи складають систему соціально-трудова відносин?
6. В чому полягають процеси соціальної мобільності?
7. Розкрийте основні тенденції розвитку сімейно-шлюбних відносин та пріоритети державної політики в цій сфері.
8. Розкрийте особливості державної політики у сфері демографічних відносин.

Список використаних джерел та літератури

1. Управління соціальним та гуманітарним розвитком: курс лекцій. / Укладачі: С. М. Домбровська, В. П. Садковий. Харків : НУЦЗУ, 2018. 189 с.
2. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. / [авт. кол. : В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, П. К. Ситник та ін.]; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського : у 2 ч. Київ : НАДУ, 2009. Ч. 1. 456 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/c0afe580-b121-474f-ad6a-59ac6bf73778.pdf.
3. Мельничук Л. М. Модернізація державного управління соціальним розвитком регіонів в умовах децентралізації : дис. ... д-ра держ. упр. : 25.00.02. Київ : Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України, 2019. 517 с. URL: http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/dis_mel-nychuk.pdf.
4. Скуратівський В. А., Палій О. М., Лібанова Е. М. Соціальна політика (2-ге вид. допов. та переробл.) : навч. посіб. Київ : Вид-во УАДУ, 2003. 364 с.
5. Семигіна Т. В. Словник із соціальної політики. Київ : Видавн. дім "Києво-Могилян. акад.", 2005. 256 с.
6. Соціальна держава: український вибір : монографія / В. А. Гошовська, Л. І. Ільчук, Н. П. Баранова та ін. ; за заг. ред. : В. А.

Гошовської, Л. І. Ільчука ; Центр перспектив. соц. дослідж. Київ : ЦПСД, 2007. 335 с.

7. Петрое О. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної соціальної політики : монографія. Київ : Центр учбов. л-ри, 2008. 152 с.

8. Про соціальний діалог в Україні : Закон України від 23.12.2010 р. №2862-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

9. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.

10. Про державну допомогу сім'ям з дітьми : Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12>.

11. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України від 01.06.2000 р. № 1768-14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>.

12. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 р. № 875-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12>.

13. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>.

Практичне заняття № 6

Тема 6. Державна політика у сфері праці.

1. Сфера праці як об'єкт соціальної політики. Сутність та структура трудового потенціалу.

2. Ринок праці та зайнятість у соціально-економічній системі.

3. Пріоритетні напрями державної політики у сфері праці та зайнятості.

4. Соціальний діалог у системі регулювання трудових відносин.

Мета: Дослідити сферу праці як об'єкт соціальної політики, сформулювати пріоритетні напрями державної політики у сфері праці та зайнятості населення.

Норма часу: 3 год.

Питання для обговорення:

1. Охарактеризуйте основні наукові підходи до визначення ринку і

ринкових відносин.

2. У чому полягають соціальні функції праці?
3. Опишіть загальносистемні властивості ринку праці.
4. У чому полягають особливості товару, що функціонує на ринку праці?
5. Якими чинниками зумовлена здатність механізму ринку праці до саморегуляції?
6. Поясніть особливості державного і договірною регулювання соціально-трудова відносин.
7. Розкрийте особливу роль соціального діалогу в регулюванні соціально-трудова відносин.
8. Обґрунтуйте переваги політики внутрішньої соціальної відповідальності бізнесу - для підприємства, працівників, суспільства.

Список використаних джерел та літератури.

1. Управління соціальним та гуманітарним розвитком: курс лекцій. / Укладачі: С. М. Домбровська, В. П. Садковий. Харків : НУЦЗУ, 2018. 189 с.
2. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. / [авт. кол. : В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, П. К. Ситник та ін.] ; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського : у 2 ч. Київ : НАДУ, 2009. Ч. 1. 456 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/c0afe580-b121-474f-ad6a-59ac6bf73778.pdf.
3. Мельничук Л. М. Модернізація державного управління соціальним розвитком регіонів в умовах децентралізації : дис. ... д-ра держ. упр. : 25.00.02. Київ : Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України, 2019. 517 с. URL: http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/dis_mel-nychuk.pdf.
4. Скуратівський В. А., Палій О. М., Лібанова Е. М. Соціальна політика (2-ге вид. допов. та переробл.) : навч. посіб. Київ : Вид-во УАДУ, 2003. 364 с.
5. Семигіна Т. В. Словник із соціальної політики. Київ : Видавн. дім "Києво-Могилян. акад.", 2005. 256 с.
6. Соціальна держава: український вибір : монографія / В. А. Гошовська, Л. І. Ільчук, Н. П. Баранова та ін. ; за заг. ред. : В. А. Гошовської, Л. І. Ільчука ; Центр перспектив. соц. дослідж. Київ : ЦПСД, 2007. 335 с.

7. Петроє О. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної соціальної політики : монографія. Київ : Центр учбов. л-ри, 2008. 152 с.

8. Про соціальний діалог в Україні : Закон України від 23.12.2010 р. №2862-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

9. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>. (дата звернення: 25.01.2021).

10. Про державну допомогу сім'ям з дітьми : Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12>. (дата звернення: 25.01.2021).

11. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України від 01.06.2000 р. № 1768-14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>. (дата звернення: 25.01.2021).

12. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 р. № 875-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12>. (дата звернення: 25.01.2021).

13. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>. (дата звернення: 25.01.2021).

14. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої): Закон України від 14.09.2006 р. № 137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/137-16>. (дата звернення: 25.01.2021).

15. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності : Закон України від 22.06.2012 р. №5026-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5026-17#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

16. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 03.03.1998 р. №137/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

Практичне заняття № 7

Тема 7. Державна політика у сфері соціального захисту.

1. Соціальний захист населення.

2. Державні соціальні стандарти та нормативи.
3. Соціальне страхування як механізм захисту від соціальних ризиків працездатного населення.
4. Соціальна допомога та соціальні послуги для непрацездатних громадян.
5. Соціальна робота.
6. Пенсійне забезпечення в умовах реформування вітчизняної пенсійної системи.

Мета: Дослідити питання соціального захисту населення (соціальні послуги, соціальне страхування, соціальна допомога, пенсійне забезпечення).

Норма часу: 3 год.

Питання для обговорення:

1. Охарактеризуйте систему соціального захисту населення.
2. Проаналізуйте сучасний стан та шляхи подолання проблем у сфері соціального захисту населення України.
3. Охарактеризуйте державне соціальне страхування.
4. Розкрийте види загальнообов'язкового державного соціального страхування в Україні.
5. Обґрунтуйте шляхи реформування вітчизняної системи соціального страхування.
6. Розкрийте сутність державної соціальної допомоги.
7. Охарактеризуйте сучасний стан соціальних послуг в Україні.
8. Обґрунтуйте зміст соціальної роботи як виду практичної діяльності та наукової галузі.
9. У яких основних формах здійснюється надання соціальних послуг відповідно до законодавства України?
10. Розкрийте зміст діяльності недержавних організацій як суб'єктів соціальної роботи в Україні.
11. Чим зумовлена криза солідарної пенсійної системи?
12. У чому полягає реформа пенсійного забезпечення?
13. Охарактеризуйте перший рівень трирівневої системи пенсійного забезпечення.
14. Охарактеризуйте обов'язкову накопичувальну пенсійну систему.
15. У чому полягає сутність накопичувальної системи?

16. Охарактеризуйте проблеми та перспективи реформування пенсійного забезпечення в Україні.

17. Розкрийте стан сучасного стану медичного страхування в Україні.

Список використаних джерел та літератури.

1. Управління соціальним та гуманітарним розвитком: курс лекцій. / Укладачі: С. М. Домбровська, В. П. Садковий. Харків : НУЦЗУ, 2018. 189 с.

2. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. / [авт. кол. : В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, П. К. Ситник та ін.] ; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського : у 2 ч. Київ : НАДУ, 2009. Ч. 1. 456 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/c0afe580-b121-474f-ad6a-59ac6bf73778.pdf.

3. Мельничук Л. М. Модернізація державного управління соціальним розвитком регіонів в умовах децентралізації : дис. ... д-ра держ. упр. : 25.00.02. Київ : Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України, 2019. 517 с. URL: http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/dis_mel-nychuk.pdf.

4. Скуратівський В. А., Палій О. М., Лібанова Е. М. Соціальна політика (2-ге вид. допов. та переробл.) : навч. посіб. Київ : Вид-во УАДУ, 2003. 364 с.

5. Семигіна Т. В. Словник із соціальної політики. Київ : Видавн. дім "Києво-Могилян. акад.", 2005. 256 с.

6. Соціальна держава: український вибір : монографія / В. А. Гошовська, Л. І. Ільчук, Н. П. Баранова та ін. ; за заг. ред. : В. А. Гошовської, Л. І. Ільчука ; Центр перспектив. соц. дослідж. Київ : ЦПСД, 2007. 335 с.

7. Петрое О. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної соціальної політики : монографія. Київ : Центр учбов. л-ри, 2008. 152 с.

8. Про соціальний діалог в Україні : Закон України від 23.12.2010 р. No2862-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

9. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>. (дата звернення: 25.01.2021).

10. Про державну допомогу сім'ям з дітьми : Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12>. (дата звернення: 25.01.2021).

11. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України від 01.06.2000 р. № 1768-14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>. (дата звернення: 25.01.2021).

12. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 р. № 875-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12>. (дата звернення: 25.01.2021).

13. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>. (дата звернення: 25.01.2021).

14. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої): Закон України від 14.09.2006 р. № 137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/137-16>. (дата звернення: 25.01.2021).

15. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності : Закон України від 22.06.2012 р. No5026-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5026-17#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

16. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 03.03.1998 р. No137/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

17. Про пенсійне забезпечення : Закон України від 05.11.1991 р. № 1788-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12#Text>.

Тема 8. Удосконалення публічного управління соціальним розвитком.

1. Механізми формування й реалізації державного управління.
2. Публічне управління соціальним розвитком. Концепції публічного управління соціальним розвитком.
3. Проблеми управління соціальним розвитком в Україні.
4. Сучасні моделі соціальної політики в світі.

Мета: дослідити актуальні проблеми управління соціальним

розвитком в Україні та сучасні моделі соціальної політики у світі.

Норма часу: 3 год.

Питання для обговорення:

1. Поняття та роль публічного управління соціальним розвитком.
2. Концепція публічного управління соціального розвитку в Україні.
3. Сучасні моделі соціальної політики у світі.
3. Актуальні проблеми управління соціальним розвитком в Україні.
4. Сучасні моделі соціальної політики у світі. Можливість використання зарубіжного досвіду в Україні.

Список використаних джерел та літератури.

1. Управління соціальним та гуманітарним розвитком: курс лекцій. / Укладачі: С. М. Домбровська, В. П. Садковий. Харків : НУЦЗУ, 2018. 189 с.
2. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. / [авт. кол. : В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, П. К. Ситник та ін.] ; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського : у 2 ч. Київ : НАДУ, 2009. Ч. 1. 456 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/c0afe580-b121-474f-ad6a-59ac6bf73778.pdf.
3. Мельничук Л. М. Модернізація державного управління соціальним розвитком регіонів в умовах децентралізації : дис. ... д-ра держ. упр. : 25.00.02. Київ : Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України, 2019. 517 с. URL: http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/dis_mel-nychuk.pdf.
4. Скуратівський В. А., Палій О. М., Лібанова Е. М. Соціальна політика (2-ге вид. допов. та переробл.) : навч. посіб. Київ : Вид-во УАДУ, 2003. 364 с.
5. Семигіна Т. В. Словник із соціальної політики. Київ : Видавн. дім "Кієво-Могилян. акад.", 2005. 256 с.
6. Соціальна держава: український вибір : монографія / В. А. Гошовська, Л. І. Ільчук, Н. П. Баранова та ін. ; за заг. ред. : В. А.

Гошовської, Л. І. Ільчука ; Центр перспектив. соц. дослідж. Київ : ЦПСД, 2007. 335 с.

7. Петроє О. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної соціальної політики : монографія. Київ : Центр учбов. л-ри, 2008. 152 с.

8. Мельничук Л. М. Інституційне забезпечення державного управління соціальним розвитком регіонів України: проблеми та перспективи вирішення. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2016. № 9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2016_9_6.

9. Мельничук Л. М. Планування соціального розвитку регіонів України в системі державного управління соціальними процесами. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 10. С. 82-87. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2017_10_18.

10. Гуцан Т. Г. Умови проживання як складова рівня життя населення та шляхи їх покращення в Україні. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди: «Економіка»*. 2013. Вип. 13. С. 27–38.

11. Лібанова Е., Курило І. Демографічний прогноз: що очікувати українцям до 2050 року? *Урядовий кур'єр*. 2012. 31 січня. С. 2–3.

12. Лібанова Е. Критичний ріст до 51%: демограф розповіла про вплив карантину на бідність в Україні. URL: <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20210201-krytychnyj-rist-do-51-demograf-rozpovila-pro-vplyv-karantynu-na-bidnist-v-ukrayini/>.

13. Скуратівський В. А. Гуманітарні, соціальні та економічні пріоритети інноваційного розвитку України. *Вісник НАДУ*. 2003. №2.

14. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>. (дата звернення: 25.01.2021).

15. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої): Закон України від 14.09.2006 р. № 137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/137-16>.

3. Тематика самостійної роботи

Таблиця 1.

Розподіл годин самостійної роботи студентів

№ з/п	Види навчальної діяльності	Обсяг часу, годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	2	3	4
1	Опрацювання лекційного матеріалу	30	20
2	Підготовка до практичних занять		
3	Самостійна робота (опрацювання окремих частин тем програм, які не викладаються на лекціях)	40	80
4	Підготовка до контрольних заходів	8	10
6	Разом	78	110

Під час виконання самостійної роботи студенти поглиблюють отримані знання та самостійно вивчають матеріали окремих тем (для заочної форми навчання) шляхом опрацювання відповідної літератури, здійснюють підготовку до практичних занять та залікових модулів (див. табл. 2).

Таблиця 2.

Завдання для самостійної роботи

№ з\п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
1	Тема 1. Сутність, зміст та складові соціального розвитку.	14	19
2	Тема 2. Основні чинники соціального та гуманітарного розвитку суспільства.	12	17
3	Тема 3. Соціальна політика та її роль в упорядкуванні процесів соціального розвитку.	12	17
4	Тема 4. Суб'єкти, принципи, механізми й інструменти соціальної політики та її інституційне забезпечення.	12	17
5	Тема 5. Соціальна політика у сфері розвитку соціальних відносин.	12	17
6	Тема 6. Державна політика у сфері праці.	12	17

Продовження Таблиці 2.

7	Тема 7. Державна політика у сфері соціального захисту.	12	17
8	Тема 8. Удосконалення державного управління соціальним розвитком.	12	17
Разом		98,0	138,0

Підготовка та організація самостійної роботи студентів

Тема 1. Сутність, зміст та складові соціального розвитку.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Поняття соціального розвитку, його сутність та зміст.
2. Складові соціального розвитку.
3. Цілі соціального розвитку, засоби та методи їх досягнення.
4. "Декларація соціального процесу і соціального розвитку", проголошена резолюцією Генеральної Асамблеї ООН.
5. Особливості публічного управління процесами соціального розвитку.
6. Управління гуманітарним розвитком.

Питання для самостійного опрацювання

1. Дайте визначте поняття «соціальний розвиток».
2. В чому полягає сутність поняття «соціальний розвиток».
3. Розкрийте зміст поняття «соціальний розвиток» у широкому розумінні.
4. Розкрийте зміст поняття «соціальний розвиток» у вузькому розумінні.
5. Сформулюйте основні складові компоненти соціального розвитку.
6. Чому соціальні чинники так потужно впливають на економічну діяльність підприємств, установ, організацій?
7. В чому полягають головні особливості публічного управління процесами соціального і гуманітарного розвитку?

Тема 2. Основні чинники соціального та гуманітарного розвитку суспільства.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Об'єктивні та суб'єктивні чинники економічного і соціального розвитку.
2. Взаємозв'язок процесів соціального і гуманітарного розвитку та інших видів суспільного розвитку.
3. Вплив економічних відносин на соціальний розвиток.
4. Політичні чинники соціального розвитку. .
5. Соціальна сфера суспільства та соціальний розвиток.
6. Духовні визначники соціального розвитку.

Питання для самостійного опрацювання

1. У чому полягає сутність взаємозв'язку процесів соціального і гуманітарного розвитку та інших видів суспільного розвитку?
2. Які основні складові економічних відносин вирішальним чином впливають на соціальний і гуманітарний розвиток?
3. Назвіть основні політичні чинники соціального і гуманітарного розвитку суспільства.
4. Перерахуйте основні складові соціальної сфери, які зумовлюють соціальний розвиток.
5. Охарактеризуйте духовні детермінанти соціального і гуманітарного розвитку.

Тема 3. Соціальна політика та її роль в упорядкуванні процесів соціального розвитку.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Поняття та сутність соціальної політики.
2. Соціальна політика як засіб реалізації процесів суспільного буття, зокрема соціального і гуманітарного розвитку.
3. Мета та завдання соціальної політики.
4. Умови реалізації соціальної політики.
5. Основні напрями та пріоритети соціальної політики.
6. Принципи реалізації соціальної політики.
7. Моделі соціальної політики.
8. Роль соціальної справедливості в розбудові соціальної держави.
9. Соціальна держава: ідея та основні особливості.

Питання для самостійного опрацювання

1. Дайте визначення соціальної політики.
2. Яка мета соціальної політики?
3. Охарактеризуйте суб'єкт та об'єкт соціальної політики.

4. У чому полягає сутність соціальної справедливості? Які види соціальної справедливості виокремлюються?

5. Обґрунтуйте значення соціальної політики у досягненні соціальної справедливості, солідарності та безпеки.

6. Які особливості реалізації соціальної політики в країнах з перехідною економікою?

7. У чому полягає особлива роль соціальної політики для формування соціальної держави?

8. Розкрийте основні напрями та функції соціальної політики.

9. Назвіть пріоритетні напрямки реалізації соціальної політики за сучасних умов.

Тема 4. Суб'єкти, принципи, механізми й інструменти соціальної політики та її інституційне забезпечення.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Суб'єкти, принципи, механізми та інструменти соціальної політики.

2. Інституційне забезпечення соціальної політики.

3. Місце та роль людини як суб'єкта соціальної політики.

4. Держава та політичні партії в системі суб'єктів соціальної політики.

5. Громадські організації як суб'єкти соціальної політики.

6. Механізми та інструменти соціальної політики в Україні і за кордоном.

7. Система інституційного забезпечення соціальної політики.

Питання для самостійного опрацювання

1. У чому полягають основні пріоритети державної політики щодо створення умов для утвердження людиноцентриського характеру соціальної політики?

2. Розкрийте основні пріоритети діяльності держави як суб'єкта соціальної політики.

3. У чому полягають особливості та пріоритети діяльності політичних партій як суб'єктів соціальної політики?

4. Дайте характеристику механізмам та інструментам соціальної політики (європейський та зарубіжний досвід).

5. У чому полягає підвищення ролі громадських організацій в системі суб'єктів соціальної політики в Україні (використання зарубіжного досвіду)

6. Розкрийте систему інституційного забезпечення соціальної політики в Україні та світі.

7. Проілюструйте систему інститутів громадянського суспільства у сфері реалізації соціальної політики.

Тема 5. Соціальна політика у сфері розвитку соціальних відносин.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Соціальна політика у сфері розвитку соціально-класових відносин .

2. Соціально-трудова відносина як об'єкт соціальної політики.

3. Соціальна політика як чинник розвитку шлюбно-сімейних відносин.

4. Особливості соціальної політики щодо розвитку демографічної ситуації в країні. Пріоритети соціальної політики у цих сферах.

Питання для самостійного опрацювання

1. Розкрийте поняття класів та класових відносин у суспільстві.

2. Проаналізуйте соціально-класові відносини у сучасному українському суспільстві.

3. Проілюструйте роль середнього класу в суспільстві. Яке його значення для соціальної політики держави?

4. Назвіть основні пріоритети соціальної політики у сфері соціально-класових відносин.

5. Які основні елементи складають систему соціально-трудова відносин?

6. В чому полягають процеси соціальної мобільності?

7. Розкрийте основні тенденції розвитку сімейно-шлюбних відносин та пріоритети державної політики в цій сфері.

8. Розкрийте особливості державної політики у сфері демографічних відносин.

Тема 6. Державна політика у сфері праці.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Сфера праці як об'єкт соціальної політики. Сутність та структура трудового потенціалу.
2. Ринок праці та зайнятість у соціально-економічній системі.
3. Пріоритетні напрями державної політики у сфері праці та зайнятості.
4. Соціальний діалог у системі регулювання трудових відносин.

Питання для самостійного опрацювання

1. Охарактеризуйте основні наукові підходи до визначення ринку і ринкових відносин.
2. У чому полягають соціальні функції праці?
3. Опишіть загальносистемні властивості ринку праці.
4. У чому полягають особливості товару, що функціонує на ринку праці?
5. Якими чинниками зумовлена здатність механізму ринку праці до саморегуляції?
6. Поясніть особливості державного і договірної регулювання соціально-трудова відносин.
7. Розкрийте особливу роль соціального діалогу в регулюванні соціально-трудова відносин.
8. Обґрунтуйте переваги політики внутрішньої соціальної відповідальності бізнесу - для підприємства, працівників, суспільства.

Тема 7. Державна політика у сфері соціального захисту.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Соціальний захист населення.
2. Державні соціальні стандарти та нормативи.
3. Соціальне страхування як механізм захисту від соціальних ризиків працездатного населення.
4. Соціальна допомога та соціальні послуги для непрацездатних громадян.
5. Соціальна робота.
6. Пенсійне забезпечення в умовах реформування вітчизняної пенсійної системи.

Питання для самостійного опрацювання

1. Охарактеризуйте систему соціального захисту населення.

2. Проаналізуйте сучасний стан та шляхи подолання проблем у сфері соціального захисту населення України.
3. Охарактеризуйте державне соціальне страхування.
4. Розкрийте види загальнообов'язкового державного соціального страхування в Україні.
5. Обґрунтуйте шляхи реформування вітчизняної системи соціального страхування.
6. Розкрийте сутність державної соціальної допомоги.
7. Охарактеризуйте сучасний стан соціальних послуг в Україні.
8. Обґрунтуйте зміст соціальної роботи як виду практичної діяльності та наукової галузі.
9. У яких основних формах здійснюється надання соціальних послуг відповідно до законодавства України?
10. Розкрийте зміст діяльності недержавних організацій як суб'єктів соціальної роботи в Україні.
11. Чим зумовлена криза солідарної пенсійної системи?
12. У чому полягає реформа пенсійного забезпечення?
13. Охарактеризуйте перший рівень трирівневої системи пенсійного забезпечення.
14. Охарактеризуйте обов'язкову накопичувальну пенсійну систему.
15. У чому полягає сутність накопичувальної системи?
16. Охарактеризуйте проблеми та перспективи реформування пенсійного забезпечення в Україні.
17. Розкрийте стан сучасного стану медичного страхування в Україні.

Тема 8. Удосконалення державного управління соціальним розвитком.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Механізми формування й реалізації державного управління.
2. Публічне управління соціальним розвитком. Концепції державного управління соціальним розвитком.
3. Проблеми управління соціальним розвитком в Україні.
4. Сучасні моделі соціальної політики в світі.

Питання для самостійного опрацювання

1. Поняття та роль державного управління соціальним розвитком.
2. Концепція публічного управління соціального розвитку в Україні.
3. Сучасні моделі соціальної політики у світі.
3. Актуальні проблеми управління соціальним розвитком в Україні.
4. Сучасні моделі соціальної політики у світі. Можливість використання зарубіжного досвіду в Україні.

3. Методи навчання

Самостійна робота студентів передбачає наступні методи навчання:

- консультативну роботу;
- підготовку і презентацію проблемної лекції;
- підготовку і презентацію міні-лекції;
- підготовка бібліографії;
- підготовку і презентацію реферату;
- підготовка тестів з визначеної теми;
- складання комплексного кросворду;
- завдання для індивідуальної роботи студентів.

Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в письмовій формі. Контрольні завдання за змістовним модулем включають тестові питання.

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з практичних занять – з допомогою перевірки виконаних завдань;
- за індивідуальним дослідним завданням – з допомогою перевірки та захисту звіту про самостійну роботу.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Розподіл балів, що отримують студенти

Розподіл балів, що присвоюються студентам для екзамену представлено в табл. 3. Шкала оцінювання представлена в табл.4.

Таблиця 3.

Розподіл балів за формами контролю

Поточний контроль та самостійна робота								Підсумковий контроль (екзамен)		Сума
Змістовий модуль № 1				Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	M1	M2	100
8	7	7	8	7	8	7	8	20	20	

T – тема лекційного заняття.

Підсумкове оцінювання знань магістрів проводиться за шкалою, що наведена у табл. 4.

Таблиця 4.

Шкала оцінювання

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	відмінно
82-89 балів	добре
74-81 балів	добре
64-73 балів	задовільно
60-63 балів	задовільно
35-59 балів	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34 балів	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

4.Тестова програма дисципліни «Публічне управління соціальним розвитком»

1. Об'єктом соціальної політики є:

- a) суспільні, зокрема соціальні, відносини, процеси життєдіяльності соціуму, що безпосередньо чи опосередковано впливають на формування соціальної безпеки людини, задоволення нею власних соціальних потреб та інтересів, освоєння і творення соціальних цінностей
- b) лише суспільні відносини
- c) лише соціальні відносини
- d) власні соціальні потреби
- e) лише соціальна безпека

2. Мета соціальної політики:

- a) полягає у створенні умов для формування, розвитку та оптимального функціонування соціальних відносин, всебічного розкриття, самореалізації творчого соціального потенціалу людини, особистості, її сутнісних сил, а також для задоволення людиною соціальних потреб та інтересів, освоєння соціальних цінностей, підтримання в суспільстві соціальної злагоди, стабільності та соціальної цілісності, самовідтворюваного, самодостатнього рівня соціодинаміки, соціального прогресу
- b) розвитку соціальних відносин
- c) лише задоволення людиною соціальних потреб
- d) освоєння соціальних цінностей
- e) лише творчого соціального потенціалу людини

3. Завдання соціальної політики :

- a) забезпечити чітке функціонування системи соціально-політичних інститутів, які є суб'єктами соціальної політики, здійснення координації, узгоджувальної діяльності елементів системи, усвідомленої спрямованості їх зусиль, формування оптимального співвідношення й підтримання необхідних пропорцій між цими елементами, приведення до стрункої системи різноманітних дій усіх її учасників, спрямування різних форм
- b) здійснення координації, узгоджувальної діяльності елементів системи
- c) усвідомленої спрямованості їх зусиль

- d) формування оптимального співвідношення й підтримання необхідних пропорцій між елементами
  - e) спрямування різних форм
- 4. До конкретних завдань соціальної політики належать:**
- a) створення умов для реалізації соціального потенціалу людини;
  - b) сприяння розвитку соціальних та соціально-ринкових відносин;
  - c) перетворення соціальних чинників на одну з домінант економічного зростання;
  - d) розвиток соціально-трудова відносин;
  - e) всі відповіді вірні
- 5. До конкретних завдань соціальної політики належать:**
- a) реформування системи соціального захисту, соціального страхування і пенсійного забезпечення;
  - b) посилення адресності підтримки соціально незахищених верств населення;
  - c) реформування ринку праці та зайнятості населення;
  - d) забезпечення випереджаючого зростання вартості робочої сили
  - e) всі відповіді вірні
- 6. До суб'єктивних умов реалізації соціальної політики належать:**
- a) використання в соціальній політиці адекватних принципів, способів і форм цілеспрямованої управлінської, регулятивної діяльності з освоєння й творення соціального буття, які відповідали б вимогам об'єктивних законів суспільного соціального розвитку;
  - b) сприяння засобами регулятивної політики своєчасному розв'язанню суперечностей у соціальній сфері;
  - c) утвердження динамізму в механізмі власне управлінської регулятивної діяльності, спрямованої на розвиток соціального буття, соціальної сфери;
  - d) викоринювання форм і методів командно-адміністративного, директивного управління
  - e) всі відповіді вірні
- 7. Децентралізація соціальної політики належить до:**
- a) суб'єктивних умов реалізації соціальної політики
  - b) мети

- c) теми
  - d) завдання
  - e) умов
- 8. Розв'язання суперечностей між новими (значною мірою соціально-ринковими) відносинами й проявами директивного управління, пасивного характеру соціальної політики належать до:**
- a) суб'єктивних умов реалізації соціальної політики
  - b) мети
  - c) теми
  - d) завдання
  - e) умов
- 9. Законодавство про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту твердить:**
- a) Законодавство України про статус ветеранів війни та їх соціальні гарантії складається з різноманітних Законів
  - b) Права та пільги для ветеранів війни і членів їх сімей, встановлені раніше законодавством України можуть бути скасовані
  - c) Права та пільги для ветеранів війни і членів їх сімей, встановлені раніше законодавством України і законодавством колишнього Союзу РСР, не можуть бути скасовані без їх рівноцінної заміни
  - d) Можуть бути скасовані за рішенням місцевих органів влади
  - e) Нормативні акти органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які обмежують права і пільги ветеранів війни, передбачені цим Законом, є дійсними
- 10. Відповідно до ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», місцеві ради, підприємства, установи та організації:**
- a) мають право за рахунок власних коштів і благодійних надходжень встановлювати додаткові гарантії щодо соціального захисту ветеранів війни
  - b) не мають право за рахунок власних коштів і благодійних надходжень встановлювати додаткові гарантії щодо соціального захисту ветеранів війни

- c) мають право за рахунок бюджетних коштів встановлювати додаткові гарантії щодо соціального захисту ветеранів війни
- d) мають право за рахунок лише власних коштів встановлювати додаткові гарантії щодо соціального захисту ветеранів війни
- e) мають право за рахунок лише благодійних надходжень встановлювати додаткові гарантії щодо соціального захисту ветеранів війни

11. Якщо міжнародними договорами або угодами, в яких бере участь Україна, встановлені більш високі вимоги щодо захисту ветеранів війни, ніж ті, що їх містить законодавство України, то:

- a) застосовуються норми міжнародного договору або міжнародної угоди
- b) застосовується арбітражне рішення
- c) застосовується застереження до міжнародної угоди
- d) застосовується норми митного права
- e) застосовуються норми тарифного права

12. Згідно з Законом України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми», право на допомогу на дітей, хворих на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, на дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, яким не встановлено інвалідність, мають...

- a) один із батьків
- b) усиновлювачів
- c) опікун
- d) піклувальник
- e) всі відповіді вірні.

13. Згідно з Законом України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми», право на допомогу на дітей, хворих на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу

(інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, на дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, яким не встановлено інвалідність, мають...

- a) Опікун
- b) Піклувальник
- c) один із прийомних батьків
- d) батьків-вихователів
- e) всі відповіді вірні.

14. Згідно з Законом України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми», які документи необхідні для призначення допомоги на дітей, хворих на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, на дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, яким не встановлено інвалідність?

- a) заява про призначення допомоги
- b) паспорт або інший документ, що посвідчує особу
- c) свідоцтво про народження дитини
- d) довідка про захворювання дитини
- e) всі відповіді вірні.

15. Згідно з Законом України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми», з якого моменту призначається допомога на дітей, хворих на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, на дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, яким не встановлено інвалідність?

- a) з дня звернення.
- b) Через два дні
- c) Через тиждень
- d) Через три дні

е) Через шість днів

16. Відповідно до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» призначаються такі види державної допомоги:

- а) допомога у зв'язку з вагітністю та пологами
- б) допомога при народженні дитини
- в) допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку
- г) вірної відповіді нема
- е) всі відповіді вірні.

17. Згідно з Законом України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми», на підставі якого документу надається допомога опікунам?

- а) Рішення про встановлення опіки
- б) Українського паспорта одного з батьків
- в) Закордонного паспорта одного з батьків
- г) Довідки про місце реєстрації одного з батьків
- е) Свідоцтва про шлюб

18. Відповідно до статті 11 Закону України «Про статус ветеранів війни» особами, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, вважаються особи:

- а) нагороджені орденом Героїв Небесної Сотні, Герої Радянського Союзу, повні кавалери ордена Слави, особи, нагороджені чотирма і більше медалями "За відвагу", а також Герої Соціалістичної Праці, удостоєні цього звання за працю в період Другої світової війни.
- б) люди, старші 75 років
- в) нагороджені грамотою
- г) про яких згадується в ЗМІ
- е) вірної відповіді немає

19. Відповідно до статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни» учасникам бойових дій (статті 5, 6) надаються такі пільги:

- а) безплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів, першочергове безплатне зубопротезування, 75-процентна знижка плати за користування житлом (квартирна плата) в межах норм,

передбачених чинним законодавством (21 кв. метр загальної площі житла на кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 кв. метра на сім'ю) і т.д.

- b) безкоштовне лікування
- c) оплата комунальних послуг
- d) знижка на продукти харчування
- e) всі відповіді вірні

20. Відповідно до статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни» Державна цільова підтримка для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти надається у вигляді:

- a) повної або часткової оплати навчання за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, пільгових довгострокових кредитів для здобуття освіти, соціальної стипендії, безоплатного забезпечення підручниками, безоплатного доступу до мережі Інтернет, систем баз даних в закладах освіти, безоплатного проживання в гуртожитку, інших заходів, затверджених Кабінетом Міністрів України
- b) безкоштовного навчання
- c) безоплатного проживання в гуртожитку
- d) 50-відсоткова знижка на навчання
- e) всі відповіді вірні

21. Відповідно до статті 13 Закону України «Про статус ветеранів війни» надається безплатне позачергове щорічне забезпечення санаторно-курортним лікуванням з компенсацією вартості проїзду до санаторно-курортного закладу і назад:

- a) особам з інвалідністю внаслідок війни та прирівняним до них особам.
- b) Усім
- c) Дітям
- d) Пенсіонерам
- e) Особам, які досягли 18-ліття

22. Особи з інвалідністю внаслідок війни з числа осіб, які брали безпосередню участь у бойових діях під час Другої світової війни, безплатно забезпечуються:

- a) санаторно-курортним лікуванням першочергово із числа позачерговиків.
- b) усім бажаним
- c) якісним лікуванням
- d) оплатою комунальних послуг
- e) продуктами харчування

23. Грошова компенсація надається:

- a) незалежно від наявності медичного висновку про необхідність санаторно-курортного лікування або медичних протипоказань
- b) в залежності від наявності медичного висновку про необхідність санаторно-курортного лікування або медичних протипоказань
- c) при необхідності санаторно-курортного лікування або медичних протипоказань
- d) частково або повністю
- e) лише повнолітнім особам

24. Відповідно до Закону України “ Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім’ям”, прожитковий мінімум для сім’ї це-?

- a) визначена для кожної сім’ї залежно від її складу сума прожиткових мінімумів, розрахованих та затверджених відповідно до Закону України "Про прожитковий мінімум" для осіб, які відносяться до основних соціальних і демографічних груп населення.
- b) визначена для всіх сімей
- c) визначена для кожної сім’ї залежно від її складу сума прожиткових мінімумів, розрахованих та затверджених відповідно до Закону України "Про статус ветеранів" для осіб, які відносяться до основних соціальних і демографічних груп населення
- d) визначена для кожної сім’ї залежно від її складу сума прожиткових мінімумів, розрахованих та затверджених відповідно до Закону України "Про допомогу переселенцям" для осіб, які

відносяться до основних соціальних і демографічних груп населення

е) немає правильної відповіді

25. Відповідно до Закону України “ Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім’ям” Прожитковий мінімум для сім’ї визначена для ...?

а) кожної сім’ї

б) окремої сім’ї

в) сім’ї без дітей

г) сім’ї з дітьми

е) немає правильної відповіді

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Методичне забезпечення

1. Силабус (06-14-46S) навчальної дисципліни «Публічне управління соціальним розвитком» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Рівне : НУВГП. 2021.

Базова

1. Управління соціальним та гуманітарним розвитком: курс лекцій. / Укладачі: С. М. Домбровська, В. П. Садковий. Харків : НУЦЗУ, 2018. 189 с.
2. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. / [авт. кол. : В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, П. К. Ситник та ін.] ; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського : у 2 ч. Київ : НАДУ, 2009. Ч. 1. 456 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/c0afe580-b121-474f-ad6a-59ac6bf73778.pdf.
3. Мельничук Л. М. Модернізація державного управління соціальним розвитком регіонів в умовах децентралізації : дис. ... д-ра держ. упр. : 25.00.02. Київ : Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України, 2019. 517 с. URL: http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/dis_mel-nychuk.pdf.
4. Скуратівський В. А., Палій О. М., Лібанова Е. М. Соціальна політика (2-ге вид. допов. та переробл.) : навч. посіб. Київ : Вид-во УАДУ, 2003. 364 с.
5. Семигіна Т. В. Словник із соціальної політики. Київ : Видавн. дім "Києво-Могилян. акад.", 2005. 256 с.
6. Соціальна держава: український вибір : монографія / В. А. Гошовська, Л. І. Ільчук, Н. П. Баранова та ін. ; за заг. ред. : В. А. Гошовської, Л. І. Ільчука ; Центр перспектив. соц. дослідж. Київ : ЦПСД, 2007. 335 с.
7. Петроє О. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної соціальної політики : монографія. Київ : Центр учбов. л-ри, 2008. 152 с.

8. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>. (дата звернення: 25.01.2021).

9. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. С. 28. Ст. 149.

10. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. № 2493-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 33. Ст. 175.

11. Про політичні партії в Україні : Закон України від 05.12.2001 р. No 2365-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

12. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012р. No4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

13. Про молодіжні та дитячі громадські організації : Закон України від 01.12.1998 р. No281-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-14#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

14. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності : Закон України від 15.09.1999 р. No1045-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

15. Про професійних творчих працівників та творчі спілки : Закон України від 07.10.1997 р. No554/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/554/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

16. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності : Закон України від 22.06.2012 р. No5026-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5026-17#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

17. Про волонтерську діяльність : Закон України від 19.04.2011 р. No 3236-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

18. Про соціальний діалог в Україні : Закон України від 23.12.2010 р. No2862-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

19. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 03.03.1998 р. No137/98-ВР. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80#Text>
(дата звернення: 25.01.2021).

20. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 25.01.2021).

21. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>. (дата звернення: 25.01.2021).

22. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>. (дата звернення: 25.01.2021).

23. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>. (дата звернення: 25.01.2021).

24. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту : Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12>. (дата звернення: 25.01.2021).

25. Про державну допомогу сім'ям з дітьми : Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12>. (дата звернення: 25.01.2021).

26. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України від 01.06.2000 р. № 1768-14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>. (дата звернення: 25.01.2021).

27. Про зайнятість населення : Закон України від 05.07.2012 р. № 5067-17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>. (дата звернення: 25.01.2021).

28. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 р. № 875-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12>. (дата звернення: 25.01.2021).

29. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>. (дата звернення: 25.01.2021).

30. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої): Закон України від 14.09.2006 р. № 137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/137-16>. (дата звернення: 25.01.2021).

Допоміжна

1. Мельничук Л. М. Інституційне забезпечення державного управління соціальним розвитком регіонів України: проблеми та перспективи вирішення. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2016. № 9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2016_9_6.

2. Мельничук Л. М. Планування соціального розвитку регіонів України в системі державного управління соціальними процесами. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 10. С. 82-87. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2017_10_18.

3. Гуцан Т. Г. Умови проживання як складова рівня життя населення та шляхи їх покращення в Україні. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди: «Економіка»*. 2013. Вип. 13. С. 27–38.

4. Лібанова Е., Курило І. Демографічний прогноз: що очікувати українцям до 2050 року? *Урядовий кур'єр*. 2012. 31 січня. С. 2–3.

5. Лібанова Е. Критичний ріст до 51%: демограф розповіла про вплив карантину на бідність в Україні. URL: <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20210201-krytychnyj-rist-do-51-demograf-rozpozila-pro-vplyv-karantynu-na-bidnist-v-ukrayini/>.

6. Скуратівський В. А. Гуманітарні, соціальні та економічні пріоритети інноваційного розвитку України. *Вісник НАДУ*. 2003. №2.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України, законодавство України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/a#Find> (дата звернення 25.01.2021).

2. Офіційний Web-сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/> (дата звернення 25.01.2021).

3. Офіційний Web-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення 25.01.2021).

4. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 25.01.2021).

5. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення 25.01.2021).

6. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php (дата звернення 25.01.2021).

7. Репозиторій Національного університету водного господарства та природокористування URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/> (дата звернення 25.01.2021).

8. Наукова бібліотека Східноукраїнського національного університету імені Даля. URL: <http://www.library.snu.edu.ua> (дата звернення 25.01.2021).

9. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10 лютого 2010 року № 1861-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>. (дата звернення 25.01.2021).

10. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, пл. Короленка, 6). URL: <http://libr.rv.ua/> (дата звернення 25.01.2021).

11. Рівненська централізована бібліотечна система (Київська, 44, Рівне URL: <https://www.facebook.com/cbs.rivne/> (дата звернення 25.06.2018).

12. Цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/> (дата звернення 25.01.2021).

13. Цифровий репозиторій Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/568>. (дата звернення 25.01.2021).